

LBRIS

We know
books

Copyright © SIONO Editura

Toate drepturile rezervate. Este interzisă reproducerea totală sau parțială a textelor pe orice suport audio, video sau electronic fără acordul în scris al editurii, cu excepția citatelor scurte, mai mici de 100 de cuvinte, necesare pentru recenzii sau referințe.

SIONO Editura

*Bd. Ion Mihalache 93 - 105, Sector 1
București, România*

*office@sionoeditura.com
www.sionoeditura.com*

Redactor: Em Sava
Corectură: Issabela Cotelin

Coperta: Sasha Segal
Grafică și tehnoredactare: Răzvan Aricescu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Literé pe fulgi de nea : break the ice. - București : Siono Editura, 2021

ISBN 978-606-95369-1-9

821.135.1

LITERE PE FULGI DE NEA

.....
BREAK THE ICE

POVEȘTI DE IARNĂ

SIONO
EDITURA
2021

Cuprins

Iarna pe portativ	5
Puzzle de iarnă	7
Asasinii iernii	15
Chat noir	27
Feerie la polul pieziș	35
Ninsorile de acasă	41
Fiiței mele, Perseida	49
Acum și atunci	61
Pasărea lui Dumnezeu?	69
A fost odată Iarnă	75
Bucuria	87
Dorința de Crăciun	101
Lala, cine-i Moș Gerilă?	113
Ceasul	127
Franjuri de memorie	137
Iarna sufletului meu ai fost TU...	151
Back to December	161
Crăciunul mi-a redat nemurirea	171
O poveste de iarnă	179
Plânge timpul	187
Ești de poveste	195
Gudrid cea Dintâi	203
Poveste de iarnă într-o secundă de eternitate	211
Câte zile mai sunt până la Crăciun?	219
Iarna sufletului, un capitol din cartea vieții	231
Povestea oricărei treceri	239

Urări de sărbători	247
Zbateri	255
După zece ani	261
Zoria	273
Blocată în gheață	279

Iarna pe portativ

– prefață –

O antologie bine făcută e un concert de cameră.

Solo-uri clasice de chitare, din când în când un clarinet, diafana vioară, nelipsitul pian suav, tânguirea unui flaut, un contrabas tușind în fundal, sunetul de-o clipă al unui talger rătăcit...

Dacă la primul concert Siono iubirea a fost tema și era infinită, la al doilea refrenul e iarna și e, din principiu, la fel de generos. Iubiri romantice sau corporatiste, iubiri pierdute sau imaginate, iubiri frățești, părințești, spirituale sau trupești – un portativ cu note standard, o muzică comună, ale cărei note sună altfel în fiecare combinație în parte.

Da, o să gândiți, măcar fugar, vorbeam de iarnă și descriu tot iubirea. Așa e. E dezideratul nostru prim și final. Însă iarna iubim în plus. Iarna e mai acut dorul de copilărie. Un dor pe care primul fulg, alb și imaculat, îl trezește reflex în fiecare dintre noi, cei care am trăit o copilărie cu iarnă. Poate pe alte continente, pe alte planete, în alt spațiu și în alt timp nu cad fulgii de nea ai nostalgiilor primelor zăpezi. Dar la noi cad și au miros de gutui și colinde și cozonaci, de bunici, de vacanțe cu oameni de zăpadă, de sobe, chiar dacă pe alocuri, le-a luat locul șemineul. Pe toate le regăsiți în volumele antologiei de față, sub formă de eseuri sau amintiri.

Se remarcă, fără a minimaliza cele spuse anterior, și

proza scurtă veritabilă. Cad pe filele cărții câțiva fulgi exotici sau apuși de haiduci, pirăți, greci și arabi fermecători sau demoni și extratereștri, chiar și o pisică neagră. Avalanșa discuțiilor dintr-un compartiment de tren, călătoriile pe alte meleaguri, reale sau nu, ori în noi înșine, acolo unde adesea e un strat alb și insondabil – un fior altfel decât cel firesc răzbate din fiecare scenetă hibernală și are darul de a scoate spiritul din amorțeala căldurii obișnuite. Vă las, cu bucurie, să îl descoperiți.

Așadar, gama antologiei este completă, nu lipsește niciun instrument și nicio notă nu sună fals.

Acestea fiind zise, concertul *Literelor pe fulgi de nea* poate să înceapă.

Jssabela Cotelin

Puzzle de iarnă

de Paula Bârsan

Într-o seară, demult, am aflat că mama va naște alt prunc. Ea, mama mea, atât de frumoasă, suavă, fragilă, cu părul omăt, mult prea devreme, nu l-a ascuns, ba chiar l-a dorit, exagerat, îl urma ca pe un vis de iarnă. Acest nimb l-a purtat cu atâta ostentație și nedumerire, că m-a orbit. Delicată, pe tocuri de 11 cm, Guban, trup spre androgin și nu prea, voluptoasă puțin, cu picioare în cer, mama mea, rotundă-n contur de șold, mergea în fiecare dimineață la lucru, cu surâs cald și dreaptă de parcă defila pe podium, și așa se întorcea și de la piață, cu sacoșele doldora, mândră, cumva. Revenea răbdătoare, răscroia tipare, desena cu fină cretă viața noastră. Ea era croitoreasă. Ce rochie simplă, cambrată purta, ce taior masculin pe chip feminin îndrăzne în anii '70-'80 și ce surâs sculptural!

Clientele mamei, elegante și multe, ne vizitau și când nu doream. Atelier era și acasă, mașina de cusut torcea, prea fină tăcere găseau și un aer atât de poetic, diafan, din alte ere venit, și noi, pe muchie de cuțit, bibelouri neîntrebate, la fel ca husele de mătase cu franjuri la canapele și scaunele ce tronau la masa din sufrageria cea mică, chiar în baie, huse la chiuvetă și cadă, pernă cu franjuri pe capacul vasului wc, din material alb-argintiu, brocat subtil.

O aluniță aproape pestriță, parcă icoana de Marlyn, mă năpustea. Și o certam în gândul meu pe mama, că se lasă

bătrână, așa nevopsită la păr, fără machiaj și nici nu-i trebuia, la cât de bacantă era lângă al meu tată, în iarna lor.

Într-un sfârșit de decembrie ne-a fericit cu un frate, boțul familiei, băiat. Noi, două surori prea mirate, nu înțelegeam că nu e un sens, că viața învinge dincolo de simțăminte și dor într-un apartament tip vagon, pe o stradă aleasă cu nume din cosmos. De fapt, înțelegeam cumva, de când se rotunjea un pepenaș sub capotul bleumarin de mătase, cu ștanțe argintii, ferecate, o prea poveste de iarnă începea neanunțată și nu-mi doream.

Eu, copilul cel mic, să devin nedorit? gândea mintea mea, extrem de egoist. Și cum pot păstra viața mea, separată, cumva și mai egoist, nu înțelegeam. Și m-am pornit în iubit, cu gândul că pot, că voi afla.

Am așteptat-o pe ea, mama mea, cu noul cadou, atât de ușor, o cocă mică cocon, deja cu pretenții de medicamente de la farmacia din intersecție, de la Potcoava. Era ajuns de an nou, se ura bucurie, se biciuia și se urla la un buhai, mascații zoreau prin oraș, nenumărați. Fulguia. Iar eu printre ei, printre nămeți, cu spaimă în suflet, derapam. Arătau înfiorător acele umbre pentru o fată de opt ani. Ajunsă acolo, în camera înaltă și caldă de farmacie, albă, cu scaun pitic și masă rotundă, cu creionul chimic tocit legat de sfoară, citeam biletul, rețeta pentru el, fratele meu, completam pe spatele rețetei, cum mama mă învățase acasă, mă așezam la coadă, nu puteam întârzia prea mult, vegetam să primesc de la doamnele diafane cu halate apretate punguțe de hârtie albă scorțoasă ce ascundeau tetine, fiole, prafuri, deloc narcotice, pentru fratele meu, deloc concret.

El, doar un bumbac nins, cocoloș împachetat, scâncitor și sonor, deranjant fulg.

Cât am dorit-o pe mama, să revină de la spital, așteptând-o cu prăjitură cu nucă, coaptă în tandem cu sora cea mare, de zece ani. Doi ani ne despărțeau și ea, sora mea, o frezie firavă, parcă netrezită, dar zvâcnea doar în ea. Sanda Marin era tartor și sprijin, nu puteam să ne poticnim. Ne-am ars amarnic la degete și brațe, am cernut, am melanjat, tapetat și s-a ivit în tavă o scoarță pufoasă, tăiată în romb cu ruleta specială cu formă de fulg, cu vanilie și pudră de iarnă, atât de dorită de copilăria mea, extaz pirogravat în azi.

Iar doamna, vecina de parter, din bloc, o rătăcitoare Ană, ce ne trimitea, ne ruga pe noi două să-i cumpărăm Amiral sau Kent de la Acapulco, restaurantul scilicidos, cu nume torid de plajă scâldată-n oceanul de dor al inocentului decembrie, Ea, vecina Ana, ce ne vorbea din cada plină de spumă cu albă zăpadă, prin ușa întredeschisă, ne indica sertarul de unde să luăm bancnota cu Bălcescu, iar la revenire, în gest de mulțumire, ne scrisese o rețetă de sărățea, cadou pentru mama. Și astăzi încă o coace sora mea, același petic de hârtie, rețetar păstrat, devenit în ani succes înfiorat de decembrie, garantat. Copilul meu, adolescent acum, peste deceniile noastre, tot la sărățele de decembrie tânjește, de Crăciun, Revelion, de la ea, nana lui, sora mea... și-i mulțumesc.

Mulțumesc, doamna Ana, scuzați că v-am judecat, cu mintea mea de copil. Sarea din sărățele, cașcavalul, telemeaua, apa prea minerală, acidulată în faptă, erau scumpe de dor. Acum vă iubesc, la fel ca terasa solitară, prea goală, cu nume ideal, din parcul trandafirilor copti, la mine-n cartier, în centrul orașului, ca-n pridvor. Eram prea copii, mi-amintesc transparent de copiii matală, mari pentru noi, trei, patru ani ne despărțeau, nu mai mult, dar

măsurau infinit la acea vârstă. De Gina, brunetă cu aplomb, și Gabi, un rocker subțire, nedescătușat, apoi de vecinul de la patru, cu numele de Pădure, tânăr student, cu blugi strâmți și rug aprins de Abba, înfiorat pe piept de tricoul imprimat, m-am întrebat, recent.

Am intrat în normal, pruncul creștea, noi două, prea ursitoare, am înghețat momentul, blocând o iarnă. El, fratele meu, deveni cel mai frumos prunc întâlnit, senin de zenit în privire cum nu mai cunoscusem, diminează cuminte de iarnă zâmbirea, iar părul, nămeți de blond grâu, de la bunul Gheorghe. Eram interzise în candoare, contrariate, ușor bosumflate că nu semăna cu noi două. Ochi albaștri, simplu fior, amuțiseră-n noapte, ca să-i descopăr apoi în anii mei trăiți indigo.

În altă iarnă, peste ani, vărsător de februarie nins până la genunchi scufundați în nămeți, ne-am mutat locuința aproape în centrul orașului, ce mândrie, nu oricine putea.

Ne-am strămutat, cumva am curmat ce construiserăm, nimeni nu ne-a întrebat pe noi două, doar am aflat. Mobila era deja în camion, speram la confortul de patru camere deja, între timp a doua cocuță-băiat se născuse, iar noi, cele două surori, ne simțeam uitate. Era preziua aniversării mamei, atunci ne-am instalat în cartierul neterminat de construit, fără străzi și lumină, cu macarale în cer și echipe de muncitori îmbrăcați în pijamale dungate, pușcăriași, lucrând la blocul din colț. Un linoleum roșu în loc de fostul parchet m-a oripilat, cu o vopsea verde broatec, ca din atelierele de aviație, erau vopsite până la brâu bucătăria imensă și băile. Nu aveam gaz în noul bloc, cum să trăim așa, aproape o lună, mă întrebam? Cu un reșou încălzeau ai mei părinți tocane de la Alimentara, fierbeau supe, ce bune erau, și multă iubire-n ecou. Eram pre-

adolescentă, mi-am propus să simt libertatea, nu noaptea acelui disconfort. Ne-am reluat viața, la noile școli, imediat, prea brusc, cu noii colegi, cu noii vecini, apăruți în răstimp lung, cu ierni deloc mai domoale în dor.

Acum râd, atunci urlam mocnit, că-mi cumpăraseră ai mei o pereche albă de leonarzi, atât de înalți și frumoși, cu care străbăteam drumul spre școală, la școala 2, lângă piața cea mare din cartierul central, drum încă nepietruit, neasfaltat, aflat în lucru. Plecasem la ore la prânz, fulguia, învățam după amiaza și am călcat în gol, afundându-mă într-o groapă de noroi pojghițat, m-am scufundat cu un picior, acolo am rămas, cu toate că mă protejasem, punându-mi pungi în picioare, foarte acoperitoare pentru încălțări. Ghinion. Am întârziat la ore, nu aveam alte cizme, doar cele uzate, cu ele am plecat spre școală, gândind să le duc la cizmar, să le schimbe fermoarul. E nevoie de rezervă pentru mai departe, în toate, atunci am aflat, ca multe altele, pe propria-mi piele. Tocmai de aceea, mult mai târziu am dorit, ca părinte, să nu greșesc prea mult, din cele aflate să învăț, să nu se întâmple, să evit alunecări, că nu poți strămuta la altă școală copilul oricum, fără urmări. Concret, plecasem de la școala din periferie cu limbi străine bine stăpânite, franceză principal și germană secundar, și ajunseseam la noua școală direct, fără alte opțiuni, la engleză și franceză secundar, urmând ca după treapta întâi, acum capacitate, la liceu, să mă reaşez, dacă se va mai putea recupera. Și ce să recuperez? Ce n-ai făcut la timp, mort rămâne cumva, blocaj. Și am patinat ulterior, fără posibilitate de variante în alegere în clasa a noua, fiind forțată cumva să mă reorientez spre germană și franceză. Derapaj poliglot, o frână de mână în a mea soartă, sanie deja lansată. Ei, părinții mei, grăbiți spre a noastră

rezolvare primordială, locativă, nu au anticipat, nu m-au întrebat dacă doresc să rămân la vechea școală de la periferia orașului, oricât de complicate ar fi fost drumul, autobuzul, programul.

În iarnă, mult peste ani, subit de trist, a plecat un bunic, ne-a părăsit. Eram într-un tren, spre Arad, o delegație cu o călătorie istovitoare, când telefonul a sunat și m-a anunțat finalul bunului băiatului meu, încă nenăscut. Aș fi vrut să țip de durere, să strig, dar vagonul ticsit și lumea din jur m-au anihilat la tăcere. Am răspuns lapidar, sec, am supărat fără să vreau, nu puteam altcumva. Am plâns în mine, cascadă neștiută, cu un zâmbet trist afișat. Apoi am ajuns acasă, la înmormântarea prea rece, cu ochii sleiți, doar am privit și un pic de infinit am murit. Mi-am amintit că într-o zi de februarie, chiar de aniversarea sa, el, bunul băiatului meu atunci nenăscut, m-a salvat. M-a recuperat, derapasem într-un șanț cu mașina la o depășire prea furtunoasă pentru asfaltul și iarna deloc domoală. Chiar m-a muștrătat părintește să nu mai conduc cu asemenea tocuri, aveam botine lila, ca tinerețea mea. M-a încurajat să conduc mașina avariata, să-mi înving astfel teama. Ce om simplu, ce splendoare, ce calm, ce profunzime, câtă stăpânire afișă. Acum nu mai era, plecase în ziua sa de nume, de Sfântul Nicolae, devenit moșul pruncilor care la început de decembrie scriu, trimit în lansare, gânduri caramelizate fondant.

Peste decenii, m-am trezit cu dorința nespusă să mă învelesc în fostul meu trup adolescentin, acum prea matur devenit, ce gest egoist din trecut părea. Câtă seninătate în fapt. M-am aflat în decembrie ca pe un val, m-am redescoperit, ușor egoistă, mirată, salvată de alți doi ochi albaștri ai unui mare chirurg ce-mi repara o hernie, alt

omăt, alt ger, acum încălzit.

În fiecare sfârșit de decembrie mă umflu cu dor, navighez oceane înghețate și descătușate, privindu-mi fratele în ochii vii și senini, deja cenușii, dar și cei cafenii ai socrului meu în fotografia din inima mea. Ating cerul cu ei și chem amintiri pufoase de nor, cu toți oamenii din viața mea, cu mulți nemaiîntâlniți de atunci, dar aflați, și parcă-i mai vreau. Și mama, tot albă acum, ca-n poveste, bunică firavă cu coc alb, adunat în gest cochet din iarna sa puternică, aprigă vărsătoare de ger, acum aplecată de vreme, încă defilează.

Îți mulțumesc, mamă, îți mulțumesc, frate, îți mulțumesc, bunicule al băiatului meu! Misterul, seninul, le-am luat din al tău decembrie de capricorn, frate. Voința, hotărârea, tenacitatea, din părul albit mult prea devreme al mamei și socrului meu, iar dragostea din familia mea mică și mare, cu amintirile celor ce-au pășit prin viața mea, deloc întâmplător, de la care am învățat că e nevoie de întrebări și mii de răspunsuri și pentru întrebările neprimite e nevoie de chemare și răbdare, de cuvânt și surâs, uneori și de dojană. E nevoie să ne acordăm zbor, să ne supărăm și să ne vindecăm prin răspuns, să simțim infinit, să perseverăm în curaj ca să ningem pufos, cu imaculare de iertare victorioasă.

Am îndrăznit să ning.

Asasinii iernii

de Cristinne C.C.

Lumina pâlpâia palid, aruncând pe tapetul floral ce acoperea pereții umbre de tot felul, precum niște năluci care apăreau și dispăreau, după cum flacăra din lampa cu gaz întâlnea în dansul său pe celelalte două, de la lumânările așezate pe masă, ori pe cea cu mult mai intensă, dar și mai năvălășă, din șemineul de piatră.

Din timp în timp, lemnele scoteau un susur prelung, apoi trosneau și aruncau scânteii roșiatice prin grilajul de fier până aproape de covorașul țesut în culori pale. La mai puțin de doi metri de vreascurile încinse, pe canapeaua cu perne mari, învelită în velur cafeniu, era așezată o femeie. Chipul plăcut, neted, cu trăsături bine definite, îi dezvăluia vârsta, ce nu părea să depășească douăzeci și cinci de ani, dar ochii pe care și-i tot plimba de colo-colo prin încăpere demonstau o istețime și o îndrăzneală cu mult mai mature.

Pentru mai multe minute, se pierduse urmărind obrăznicia cu care scânteile incandescente se aruncau în aer din ce în ce mai sus, ca mai apoi, până să atingă marginea roasă a covorului, să se stingă și să dispară pe lângă picioarele sale, acoperite cu șosete albe peste ciorapii fini, negri.

Când gazda îi dăduse de înțeles că se aștepta să se descalțe de cizmele lungi înainte să fie poftită în casă, ezitase preț de mai multe secunde, cu ochii rotunjiți de uimire amestecată cu stânjeneală. De unde provenea ea, un

asemenea gest era necuvenit, iar vizitatorii unei locuințe se lipseau de încălțări doar dacă erau parte din familie ori deosebit de apropiați. Cum nu se găsea nici pe departe într-o asemenea împrejurare, Cara Staicovich, căci așa se numea tânăra, își îndesase o pereche de șosete groase de bumbac care să-i protejeze picioarele de gerul cumplit din acea parte a lumii. Când își pregătise bagajul cu aproape două zile înainte – pentru un zbor care i-a pus la încercare răbdarea, dar în care a avut ocazia de a-și pregăti întrebările, strategia și o serie de scenarii prin care să stoarcă de la cel vizat toate informațiile care să merite eforturile uriașe depuse pentru acea călătorie – anticipase că va avea nevoie de îmbrăcăminte și încălțăminte dintre cele mai călduroase. Aflase despre temperaturile scăzute din regiunea vestică a Canadei – frumoasa Columbia Britanică – și crezuse că se pregătise suficient.

De cum aterizase avionul în Whitehorse, realizase cât de mult se înșelase. Gerul abia dacă îi permisesese să își umple plămânii cu aer, iar obiectele vestimentare pe care le alesese pentru această călătorie erau, în majoritatea lor, inutile ori ineficiente. Cara Staicovich nu era, însă, genul de femeie care să renunțe ușor. Își asumase greșeala cu fruntea sus – de fapt, bărbia i se adâncise în piept, iar șalul din jurul gâtului îi acoperise aproape toată fața din cauza frigului – și se repezise în primul magazin găsit (lucru care nu se dovedise tocmai ușor), unde și-a achiziționat o nouă garderobă, cu mult sub nivelul eleganței cu care era obișnuită, dar care i-a învelit corpul zvelt suficient cât să se mai poată bucura de extremități în anii ce aveau să vină.

Cât despre destinația finală, primise câteva instrucțiuni vagi de la persoana pe care urma să o viziteze, dar care se dovediseră pline de erori și prea puține, ca să o ajute cu

adevărat. Apelase la un amic – fost coleg de facultate, care se ținuse de ea în ultimii doi ani universitari precum un scai de blănița oii – ai cărui bunici erau canadieni și încă din aceia tradiționali, oameni ce păstrau vii amintirile și poveștile locului unde se născuseră și crescuseră. Lui îi datora că reușise să ajungă până acolo.

Dacă ar fi ajuns măcar cu o lună înainte de instalarea iernii, ar fi parcurs drumul în cel mult patru ore, dar cererea sa fusese, pe atunci, refuzată categoric de gazdă. Iată că drumul s-a transformat astfel într-un coșmar de șase ore, zdruncinată în vehiculul de teren, un monstru masiv cocoțat atât de sus pe cauciucurile groase și învelite în lanțuri, încât urcatul la volan constituise un adevărat moment de alpinism. Bănuia deja că ținta sa îi pusese voit piedici în cale, pentru a o deturna de la scopul cu care venea.

Zâmbise aproape la gândul că urma să-l surprindă când i se va afișa în pragul casei. Sigur că, imediat ce ușa se dădu la o parte, surprinderea fusese tot a ei. Bărbatul – un om în vârstă, adus de spate, cu părul la fel de alb precum zăpada ce acoperea totul în jur, cu riduri proeminente ce-i brăzdau chipul în toate direcțiile și o grimasă la granița dintre dezgust și aroganță – își trecu privirea neașteptat de ageră peste corpul ei pe jumătate înghețat, se răsuci pe călcâie și îi aruncă din mers:

– Ai întârziat. Vei servi ceaiul rece. Încălțările rămân dincolo de prag.

Și cu asta dispăru după o ușă de lemn care separa holul micuț de la intrare de restul casei, lăsând-o cu gura căscată și tremurând în întuneric. Lumina gălbuie, dată de lampa cu gaz pe care bărbatul o avusese în mână dreaptă, încă se zărea pe sub toc și Cara se descălțase în grabă, abia